

ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

ΟΜΑΔΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Γεωργία Καρέλα, Δασκάλα

ΣΧΟΛΕΙΟ

3ο Δημοτικό Σχολείο Νέου Ψυχικού

ΑΘΗΝΑ, 15/10/2018

1.Συνοπτική περιγραφή της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

Η ανοιχτή εκπαιδευτική πρακτική αφορούσε τα δικαιώματα των παιδιών. Πιο συγκεκριμένα, επιχειρήθηκε να προσεγγίσουν οι μαθητές την έννοια των δικαιωμάτων των παιδιών μέσω της αξιοποίησης ψηφιακού περιεχομένου με παιγνιώδη μορφή προκειμένου οι μαθητές και οι μαθήτριες να εμπλακούν δημιουργικά σε μια ενδιαφέρουσα γι' αυτούς μαθησιακή διαδικασία δημιουργώντας οι ίδιοι τη γνώση με τη συνέργεια του εκπαιδευτικού.

Στη διάρκεια της μαθησιακής διαδικασίας φάνηκε ότι οι μαθητές και οι μαθήτριες γνώριζαν κάποια βασικά δικαιώματα που έχουν τα παιδιά όχι όμως όλα άρα ήταν σημαντικό καταρχάς να κατανοήσουν το εύρος των δικαιωμάτων τους. Η μεταξύ τους επικοινωνία και συνεργασία κρίθηκε ικανοποιητική καθώς επίσης και η επικοινωνία και συνεργασία τους με την εκπαιδευτικό που είχε συντονιστικό και επιβοηθητικό ρόλο, όποτε της ζητούνταν.

2. Σχεδιασμός της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

2.1 Στοιχεία σχεδιασμού

Το μαθησιακό πρόβλημα που διαπιστώθηκε εξαρχής και πάνω σ' αυτό στηρίχτηκε η όλη δράση ήταν ότι οι μαθητές και οι μαθήτριες δεν γνώριζαν όλα τα δικαιώματα που έχουν τα παιδιά. Προκειμένου οι μαθητές και οι μαθήτριες να τα γνωρίσουν και να κατανοήσουν τη σημασία τους για την καθημερινότητα και τις δράσεις τους σχεδιάστηκε η όλη δράση. Το καινοτομικό στοιχείο ήταν η ενίσχυση της πρακτικής με τη χρήση ψηφιακού υλικού. Η παιδαγωγική αξία από τη χρήση ψηφιακού υλικού εστιάζει στο γεγονός ότι η μαθησιακή διαδικασία γίνεται ενδιαφέρουσα για τους μαθητές και τις μαθήτριες χωρίς να τους κουράζει και τους μετατρέπει σε παραγωγούς της γνώσης κι όχι παραλήπτες αυτής.

2.2 Διδακτικοί στόχοι

Στόχοι σχετικοί με το γνωστικό αντικείμενο:

1. οι μαθητές και οι μαθήτριες να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους για την έννοια των δικαιωμάτων γενικά και ειδικά για τα δικαιώματα των παιδιών.

Στόχοι σχετικοί με δεξιότητες που αφορούν στο γνωστικό αντικείμενο:

1. οι μαθητές και οι μαθήτριες να αναπτύξουν την ερευνητική τους διάθεση,
2. να μάθουν να αναλύουν και να συνθέτουν δεδομένα,
3. να καλλιεργήσουν τη δημιουργική τους σκέψη και τη φαντασία τους.

Στόχοι σχετικοί με τη χρήση της τεχνολογίας:

1. οι μαθητές και οι μαθήτριες να γνωρίσουν τον υπολογιστή και να κατανοήσουν ότι αποτελεί εργαλείο για διάφορες εργασίες,
2. να εξοικειωθούν με διάφορες δράσεις του υπολογιστή, με την παρουσίαση και με τα παιχνίδια.

Στόχοι σχετικοί με τις κοινωνικές δεξιότητες (π.χ. διαπραγμάτευση, συνεργασία, διάλογος, ενσυναίσθηση, συμμετοχή σε ομάδα, ανάληψη ρόλων, κ.λπ.):

1. να μάθει η ομάδα της τάξης να συνεργάζεται,
2. να μοιράζεται τις ιδέες της και να επικοινωνεί,
3. να σέβεται ο ένας την άποψη του άλλου.

3. Πραγματοποίηση της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

3.1 Περιβάλλον – πλαίσιο

Το περιβάλλον μέσα στο οποίο πραγματοποιήθηκε η ανοιχτή εκπαιδευτική πρακτική αξιοποίησης ψηφιακού περιεχομένου ήταν αυτό μιας σχολικής τάξης δημόσιου σχολείου

που απαρτίζεται από μαθητές και μαθήτριες Β΄ τάξης. Ως προς το πλαίσιο, αυτό έγινε στο μάθημα της Ευέλικτης Ζώνης.

3.2 Ηλικιακή ομάδα

Η τάξη όπου εφαρμόστηκε η ανοικτή εκπαιδευτική πρακτική ήταν η Β΄ τάξη του Δημοτικού Σχολείου. Η τάξη αποτελείται από 19 μαθητές και μαθήτριες, 10 αγόρια και 9 κορίτσια. Δύο μαθητές προέρχονται από την Αλβανία, ένας μαθητής από τη Γεωργία και μία μαθήτρια από τη Συρία. Το πολιτισμικό περιβάλλον της περιοχής είναι αρκετά υψηλό αφού πρόκειται για προάστιο της Αθήνας, άρα μια αστική περιοχή.

3.3 Πρότερες γνώσεις και διάρκεια εφαρμογής

Οι μαθητές και οι μαθήτριες γνωρίζουν την έννοια του δικαιώματος σε αντιδιαστολή με την έννοια της υποχρέωσης. Ως προς την τεχνολογία οι μαθητές και οι μαθήτριες γνωρίζουν τη χρήση του ποντικιού προκειμένου να χειρίζονται τον υπολογιστή και να πραγματοποιούν τις δράσεις τους. Για να περιηγηθούν στα έργα τέχνης που επιλέχθηκαν χρειάζεται να μπου στην παρουσίαση. Για να παίξουν τα παιχνίδια τους δόθηκαν οι οδηγίες που χρειάζονται.

Η διάρκεια της ανοικτής εκπαιδευτικής πρακτικής ήταν 4 εβδομάδες με 3 διδακτικές ώρες τις τρεις πρώτες εβδομάδες και 2 διδακτικές ώρες την τέταρτη εβδομάδα.

3.4 Αναλυτική περιγραφή της πραγματοποίησης της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

Περιγράψτε εδώ αναλυτικά την πραγματοποίηση της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής. Συγκεκριμένα, περιγράψτε τον τρόπο με τον οποίο εργάστηκαν οι μαθητές (ατομικά ή σε ομάδες). Αν η δραστηριότητα ήταν ομαδική, προσδιορίστε πόσα μέλη είχε κάθε ομάδα και τον τρόπο με τον οποίο διαμορφώθηκαν οι ομάδες. Επιπλέον, καταγράψτε όσα άλλα στοιχεία κρίνετε απαραίτητα για την πλήρη περιγραφή της εφαρμογής της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: [Πρόσφυγες σε όλο τον κόσμο]

Διάρκεια: (2 διδακτικές ώρες)

Είδος δραστηριότητας: (διαδραστικό παιχνίδι)

Οργάνωση τάξης: (εργασία σε ομάδες των 4 παιδιών που δημιουργήθηκαν από τα παιδιά)

Ρόλος του διδάσκοντα: (ενθαρρυντικός, υποστηρικτικός, συμβουλευτικός, διευκολυντικός, συντονιστικός)

Σύνδεση με τον διδακτικό στόχο: (να μάθουν οι μαθητές και οι μαθήτριες να αναλύουν και να συνθέτουν δεδομένα)

Υποστηρικτικό υλικό: (<http://www.taxidifygis.org.cy/>)

Περιγραφή: Οι μαθητές και οι μαθήτριες μέσω του φωτόδεντρου έπαιξαν το διαδραστικό παιχνίδι «Το ταξίδι της φυγής».

Αποτελέσματα της δραστηριότητας: Οι μαθητές και οι μαθήτριες συνειδητοποίησαν τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν κάποια παιδιά που στερούνται βασικών δικαιωμάτων.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: [Γνώρισε τα δικαιώματά σου]

Διάρκεια: (2 διδακτικές ώρες)

Είδος δραστηριότητας: (διαδραστικό σταυρόλεξο)

Οργάνωση τάξης: (ατομικά)

Ρόλος του διδάσκοντα: (ενθαρρυντικός, υποστηρικτικός, συμβουλευτικός)

Σύνδεση με τον διδακτικό στόχο: (οι μαθητές και οι μαθήτριες να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους για τα δικαιώματα των παιδιών)

Υποστηρικτικό υλικό: (<http://photodentro.edu.gr/ugc/r/8525/470>)

Περιγραφή: Οι μαθητές και οι μαθήτριες έπαιξαν το διαδραστικό σταυρόλεξο και ακολούθησε συζήτηση.

Αποτελέσματα της δραστηριότητας: Μετά τη δράση και τη συζήτηση που ακολούθησε αποσαφηνίστηκε ο όρος δικαίωμα.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3: [Τρέφομαι μεσογειακά]

Διάρκεια: (2 διδακτικές ώρες)

Είδος δραστηριότητας: (παρακολούθηση video και συζήτηση)

Οργάνωση τάξης: (εργασία σε ομάδες των 4 παιδιών που δημιουργήθηκαν από τα παιδιά)

Ρόλος του διδάσκοντα: (διδακτικός, ενθαρρυντικός, υποστηρικτικός, διευκολυντικός)

Σύνδεση με τον διδακτικό στόχο: (να μάθει η ομάδα της τάξης να συνεργάζεται)

Υποστηρικτικό υλικό: (<http://photodentro.edu.gr/video/handle/8522/813?locale=el>)

Περιγραφή: Παρακολούθηση video και συζήτηση

Αποτελέσματα της δραστηριότητας: Οι μαθητές και οι μαθήτριες ορίζουν τη σωστή διατροφή που αποτελεί δικαίωμα των παιδιών.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4: [Θρησκείες στον κόσμο]

Διάρκεια: (2 διδακτικές ώρες)

Είδος δραστηριότητας: (παρακολούθηση video και συζήτηση)

Οργάνωση τάξης: (ατομικά)

Ρόλος του διδάσκοντα: (διδακτικός, ενθαρρυντικός, υποστηρικτικός, διευκολυντικός)

Σύνδεση με τον διδακτικό στόχο: (να μάθει η ομάδα της τάξης να συνεργάζεται)

Υποστηρικτικό υλικό: (<http://photodentro.edu.gr/video/r/8522/784?locale=el>)

Περιγραφή: Παρακολούθηση video και συζήτηση

Αποτελέσματα της δραστηριότητας: Οι μαθητές και οι μαθήτριες συνειδητοποιούν ότι τα παιδιά μπορούν να ακολουθούν τη θρησκεία τους.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 5: [Σταυρόλεξο για τη UNICEF]

Διάρκεια: (2 διδακτικές ώρες)

Είδος δραστηριότητας: (διαδραστικό σταυρόλεξο)

Οργάνωση τάξης: (εργασία σε ομάδες των 4 παιδιών που δημιουργήθηκαν από τα παιδιά)

Ρόλος του διδάσκοντα: (διδακτικός, ενθαρρυντικός, υποστηρικτικός, διευκολυντικός)

Σύνδεση με τον διδακτικό στόχο: (οι μαθητές και οι μαθήτριες να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους για τα δικαιώματα των παιδιών)

Υποστηρικτικό υλικό: (<http://photodentro.edu.gr/ugc/r/8525/446?locale=el>)

Περιγραφή: Οι μαθητές και οι μαθήτριες έπαιξαν το διαδραστικό σταυρόλεξο και ακολούθησε συζήτηση.

Αποτελέσματα της δραστηριότητας: Μετά τη δράση και τη συζήτηση που ακολούθησε οι μαθητές και οι μαθήτριες συνειδητοποίησαν ότι όλα τα παιδιά έχουν δικαιώματα.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 6: [Φιλία]

Διάρκεια: (1 διδακτική ώρα)

Είδος δραστηριότητας: (συζήτηση)

Οργάνωση τάξης: (εργασία σε ομάδες των 4 παιδιών που δημιουργήθηκαν από τα παιδιά)

Ρόλος του διδάσκοντα: (διδακτικός, ενθαρρυντικός, υποστηρικτικός, διευκολυντικός)

Σύνδεση με τον διδακτικό στόχο: (οι μαθητές και οι μαθήτριες να στοχαστούν για τη φιλία)

Υποστηρικτικό υλικό: (<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/6999?locale=el>)

Περιγραφή: Οι μαθητές και οι μαθήτριες συζητούν για τη σημασία της φιλίας.

Αποτελέσματα της δραστηριότητας: Μετά τη δράση και τη συζήτηση που ακολούθησε οι μαθητές και οι μαθήτριες συνειδητοποίησαν την αξία της φιλίας.

4. Στοιχεία τεκμηρίωσης και επέκτασης της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

4.1 Αποτελέσματα - Αντίκτυπος

Τα θετικά στοιχεία της πρακτικής που αναδείχτηκαν μετά τις δράσεις που παρουσιάστηκαν παραπάνω αφορούσαν στη σχέση των μαθητών και μαθητριών με τον υπολογιστή ως εργαλείο μάθησης. Πιο συγκεκριμένα, ο υπολογιστής βοήθησε τους μαθητές και τις μαθήτριες να οργανώσουν την εργασία τους, να παρακολουθήσουν μέσω video τα δικαιώματα των παιδιών και να ακολουθήσουν παιγνιώδεις δράσεις προκειμένου να προσεγγίσουν το συγκεκριμένο θέμα.

4.2 Απρόσμενα γεγονότα

Ένα ενδιαφέρον περιστατικό που διαδραματίστηκε στην αρχή αφορά στις απόψεις των μαθητών για την έννοια του δικαιώματος. Αυτοί θεωρούσαν ότι τα δικαιώματα περιορίζονται σ' αυτά που σχετίζονται με υλικά αγαθά, όπως για παράδειγμα το δικαίωμα για τροφή, νερό και σπίτι. Όταν έγινε λόγος για την αγάπη, την ασφάλεια και

την κάλυψη των ψυχοκοινωνικών αναγκών τους φάνηκε ιδιαίτερα περίεργο και τους παραξένεψε. Αποδίδω ιδιαίτερη σημασία στην κατανόηση αυτού γιατί η κάλυψη των συναισθηματικών και ψυχοκοινωνικών αναγκών μας βοηθάει να βελτιωνόμαστε και να πετύχουμε την ενσυναίσθηση.

Ένα ακόμα ενδιαφέρον περιστατικό αφορούσε τις αντιδράσεις τους στην παρουσίαση περιπτώσεων όπου τα δικαιώματα των παιδιών καταπατούνται. Αυτό αποδεικνύει ότι οι μαθητές και οι μαθήτριες έχουν ευαίσθησιες ιδιαίτερα για θέματα που αφορούν τους συνομήλικους.

4.3 Εκπαιδευτική τεχνική σε σημαντικά στιγμιότυπα

Όταν οι μαθητές και οι μαθήτριες παραξενεύτηκαν από την αναφορά στην κάλυψη των συναισθηματικών αναγκών, μέσω των videos και παραδειγμάτων επιχείρησα να τους το εξηγήσω από τη στιγμή που τις θεωρώ ιδιαίτερα σημαντικές για την υποστήριξη και των υπόλοιπων δικαιωμάτων.

Επίσης, στη διάρκεια των δράσεων παρατηρήθηκαν διαφωνίες που κατέδειξαν δυσκολία στην επικοινωνία και τη διαπροσωπική επαφή κάποιων μαθητών. Έγινε προσπάθεια να δημιουργηθεί θετικό κλίμα και να επιλυθούν αυτές οι διαφωνίες μέσω του διαλόγου αναδεικνύοντας την αξία της συνεργασίας και της αξίας που έχει ο καθένας σε μια συλλογική εργασία.

4.4 Σχέση με άλλες ανοιχτές εκπαιδευτικές πρακτικές

Η παρούσα πρακτική προσπάθησε να κάνει τη διαδικασία ενδιαφέρουσα για τους μικρούς μαθητές και να τους οδηγήσει στην παραγωγή της γνώσης αναγνωρίζοντάς τους την ισότιμη συμμετοχή. Επιχειρήθηκε να ενταχθεί στη διαδικασία η τέχνη μέσω των πινάκων ζωγραφικής που αναζητήθηκαν από τη μηχανή αναζήτησης σε πρώτο στάδιο και να δημιουργηθεί μια παρουσίαση και παράλληλα έγιναν και άλλες δράσεις μέσω του υπολογιστή. Πιο συγκεκριμένα, οι μαθητές και οι μαθήτριες έπαιξαν παιχνίδια που σχετίζονταν με το συγκεκριμένο θέμα.

4.5 Αξιοποίηση, γενίκευση, επεκτασιμότητα

Η παρούσα ανοικτή εκπαιδευτική πρόταση μπορεί να αξιοποιηθεί από εκπαιδευτικούς του Δημοτικού Σχολείου προκειμένου οι μαθητές και οι μαθήτριες των πρώτων τάξεων να γνωρίσουν τα δικαιώματά τους, κάτι που θα τους βοηθήσει και ως ενήλικες. Σίγουρα μπορεί να επεκταθεί με την προσθήκη κι άλλων δράσεων, όπως για παράδειγμα τη λήψη συνεντεύξεων ή τη δημιουργία διαφημιστικού μηνύματος. Ως προς τα διαφορετικά πλαίσια, θα μπορούσε να ενταχθεί σ' ένα διαπολιτισμικό πρόγραμμα πραγματοποιώντας μελέτη για τα δικαιώματα παιδιών άλλων χωρών και περιοχών.

5. Πρόσθετο υλικό που αξιοποιήθηκε

Αναφέρετε εδώ τυχόν πρόσθετο υλικό που αξιοποιήθηκε.

- Βιβλία
- Σημειώσεις
- Χάρτες
- Websites
- Λογισμικό

Δώστε περισσότερες πληροφορίες για το υλικό (τίτλους, ηλεκτρονικές διευθύνσεις κ.λπ.)

<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/6999?locale=el> Ιστοσελίδα με υλικό για τη φίλια

<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/7813?locale=el> Πρόσφυγες σε όλο τον κόσμο

<http://photodentro.edu.gr/ugc/r/8525/470> Γνώρισε τα δικαιώματά σου

<http://photodentro.edu.gr/video/handle/8522/813?locale=el> Τρέφομαι μεσογειακά

<http://photodentro.edu.gr/video/r/8522/784?locale=el> Θρησκείες στον κόσμο

<http://photodentro.edu.gr/ugc/r/8525/446?locale=el> Σταυρόλεξο για τη UNICEF

